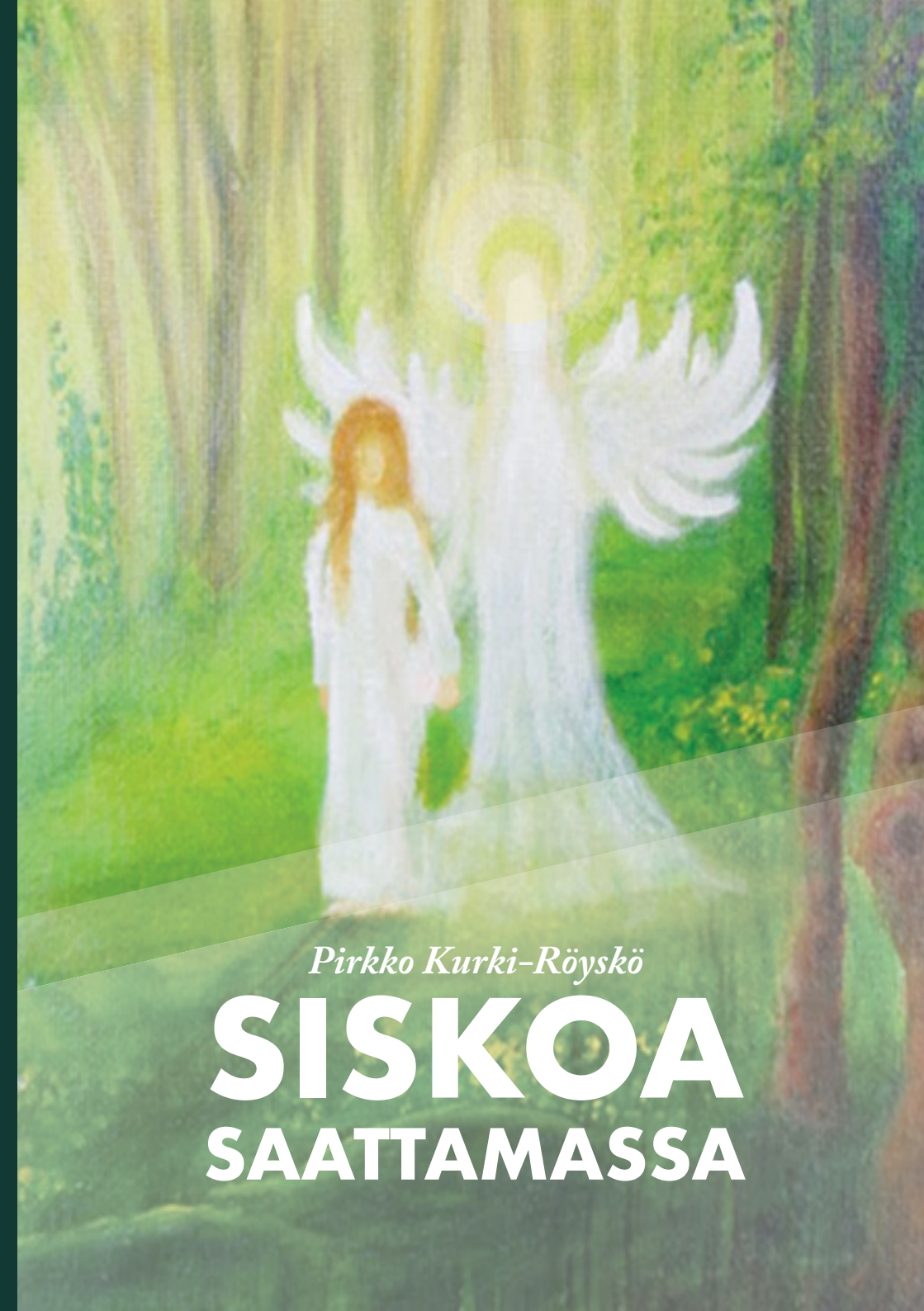

Pirkko Kurki-Röyskö

SISKOA SAATTAMASSA

Suomenkielinen alkuteos
”Siskoa saattamassa”
© Pirkko Kurki-Röyskö

Kansitaide
Mirka Lempiäinen/ MiruMaa

Taitto
Sade Riitijoki

ISBN 978-952-80-6112-0
Ensimmäinen painos
Books on Demand 2022
www.bod.fi

PIRKKO KURKI-RÖYSKÖ

Siskoa saattamassa

LUKIJALLE

Vaativuus itseäni kohtaan on estänyt minua kauan toteuttamasta unelmia. Julkaisemalla tämän kirjan murtaudun ulos oman mieleni rautaisesta häkistä. Olen elänyt velvollisuudet ensin periaatteella, kunnes eläkkeelle jääminen on tuonut vihdoin vapauden. Siirsin tämän haaveeni toteuttamista luvattoman kauan. Sairauden myötä lopulta tajusin elämän rajallisuuden ja otin härkää sarvista. Tämä kirjallinen tuotos on ollut 26 vuotta työn alla, välillä unohduksissa, mutta se ei ole jättänyt minua rauhaan. Aika muuttaa ihmistä, kypsytää, ehkä se on ollut tämän aiheen kohdalla tarpeen.

Tekstin työstämisen aikana minulle tuli selväksi, että kirjoja on helpompi lukea kuin tehdä, siksi arvostukseni kirjailijoita kohtaan on kasvanut. Tämän kirjan tapahtumien pohjana ovat omat kokemukseni, tuntoni ja havaintoni, joskin ne perustuvat osittain tositapahtumiin. Elämäni tärkeimmät virstanpylväät ovat olleet läsnäoloni ihmisen syntymän ja kuoleman hetkellä. Molemmat ovat erittäin juhlallisia tapahtumia ja niissä on jotain samaa: elämän alussa ja lopussa on näkymätön henki läsnä - se joko vedetään ensi kertaa sisään, tai puhalletaan viimeisen kerran ulos. Kumarran pääni tämän ihmeen äärellä.

Tein työurani pääosin ikäihmisten parissa. He

olivat kuin avoimia kirjoja, joiden elämäntarinoista opin paljon ja se on muokannut minua ihmisenä. Asiakkaistani löysin sekä isän että äidin, useitakin korvaavia malleja itselleni. Elämäni on annettu juuri tarpeellinen määrä ihmisiä, jotka ovat kannustaneet, tukeneet ja auttaneet minua myös tässä projektissa. Niinpä haluan kiittää kaimaani Pirkkoa alkusysäyksestä, puolisoani Vesaa, poikkaani Henrikiä, Sadetta, Mirkaa, Pirjoa ja muutamia ystäviäni, värikästä ja laajaa perhettäni unohtamatta.

3.6.2022 Lappeenrannassa

Pirkko Kurki-Röyskö

Jk. Jääköön muistoihin elämään ensisijaisesti kirjan henkilöt Ritva ja leskeksi jäänyt Risto. Hän pääsi lepäämään toiveensa mukaan vaimonsa viereen kirjan viimeistelyn aikoihin. Tyttäret ja seuraavat sukupolvet jatkavat heidän rakkauden täyteistä elämäänsä.

I

On tapaninpäivän ilta 1993. Kuulen makuuhuoneen puhelimen soivan. Kiirehdin nostamaan sinapinkeltaisen luurin ja vastaan:

— Kerttu puhelimessa.

— Äiti tiälä hei! No, kuulehan nyt, kun asiat on sillä tolalla, että Ritva on joutuna sairaalaan tänä päivänä ihan, Risto soitti siitä.

— Hyvä isä sentään, henkäisen.

— Männy kotonaan ihan sekasi ja se puhe tuas männynnä niiku ennennii. Ei se ollu tolokunnu mittään, oli vuan kahtoo toljottanu yhteen kohtaan ja suuta viäntäny vinnoon. Ristohan se sitte oli soittana ampulanssin. Se on se kasvi sielä piässä tietysti riehahtanna sillä uuvestaan.

— Voi Ritva parka, huokaan äidille ja jatkan:

— Varmaan epileptinen kohtaaminen tullut.

— Olleet jouluna siellä Riston kotipaikalla, eikä olleet vielä mitään huomanneet. Kai oli yrittänyt seppä. Sitä Susannoa käyppi siäläksi, liian kauan yritti hoitaa sitä tyttöä, huonossa kunnossa itekkii, toivottavasti ei jättäisi jälkeä tyttöä rukkaan. Nyt ikävoipi tietysti äitijään.

— Onhan hänellä isä ja sisko siellä kotona, koetan väliin.

— Ka niin, van eipä se ole sama asia. No koittakaa työ mänä siskoonne kahtommaan, kun teillä on ne kulukupelit. Eipä tässä sen kummempoo tällä kertoo, muuta kun heippa.

En saanut kunnolla puheenvuoroa äidin vuodatuksen väliin. Ymmärrän kuitenkin, että siskoni on tällä hetkellä turvallisesti sairaalassa, eli ihan oikeassa paikassa. Säikähdin tietysti, vaikka tämä oli ollut odotettavissa jo pitkään. Tajuan, että tässä ollaan nyt lopun alussa. Samalla olen kiitollinen, että perhe ehti viettää joulua yhdessä. Puhelun loputtua huomaa käveleväni ympäri taloa ajatusten risteillessä kiihkeästi päässäni. Mieheni on iltavuorossa, joten minulla ei ole kenen kanssa jakaa niitä. Lapsia en voi tällaisessa asiassa säilyttää, aikuista tarvittaisiin. Mieleeni tulvi muistoja lapsuudesta.

Ritva istuu tuvan pöydän alla. Hän on tullut juuri sairaalasta terveyssisaren saattamana. Hoitaja selostaa äidille hoito-ohjeita. Ritva on kalpea, laiha ja ujo. Hän rapistelee karamellipapereita

käsissään. Sormet ovat oudot, nahka on kuoriutunut pois niistä. Ritva on vanhin meistä sisaruksista. Hän on kerännyt karamellipapereita tuliaisiksi meille. Myöhemmin leikimme niillä monta kertaa.

Ritva istuu pihalla kärryjen päällä ja onkii leikkiongella. Hän on ehkä alakouluikäinen. Isä huomaa sen ikkunasta ja alkaa kiroilla.

— On se perkele, että ison pennun on vielä tuommosila leikittävä. Hän kääntyy äitiin päin, muljauttaa silmiään vihaisesti ja jatkaa:

— Etkö sinä keksi niille oikeita töitä?

— Eihän tuo ou vielä kymmentäkkään, leikkikköön, kyllä ehtii olla vielä aikuinennii, äiti puolustaa.

Isä kuitenkin suuttuu ja ryntää huutamaan rappusilta ivaa äänessään:

— Ei taija tulla kaloja, vaikka koko päivän siinä onkisit. Mäne nyhtämmään vaikka ruohoja vasikoille, jos et muuta keksi.

Ritva painaa päänsä alas ja taitaa aloittaa itkun. Kumaraisena hän käy seinustalta sinkkiämpärin ja lähtee repimään ruohoa siihen.

— Kato nyt miten sait lapsen mielen pahaksi, äiti nyyhkäisee.

— Pentujen ei tarvihe lorvia päiväkausia, isä murisee vielä ennen kuin ojentaa itsensä puupenkille ettoneelle, eli päiväunille.

Hätkähdän tähän päivään, kun kuulen puhelimen soivan uudelleen.

— Minä soitin sairaalaan ja ne sanoi Ritvan hävinneen sieltä osastolta, kuulen siskoni Reetan hätäisen uikutuksen luurista.

— Se on nyt niin sekava ja muistamaton. Voi juosta vaikka lumihankeen ja paleltuu, voi voi, mitähän tästä tulee, siskon ääni sortuu nyhkytyksiin.

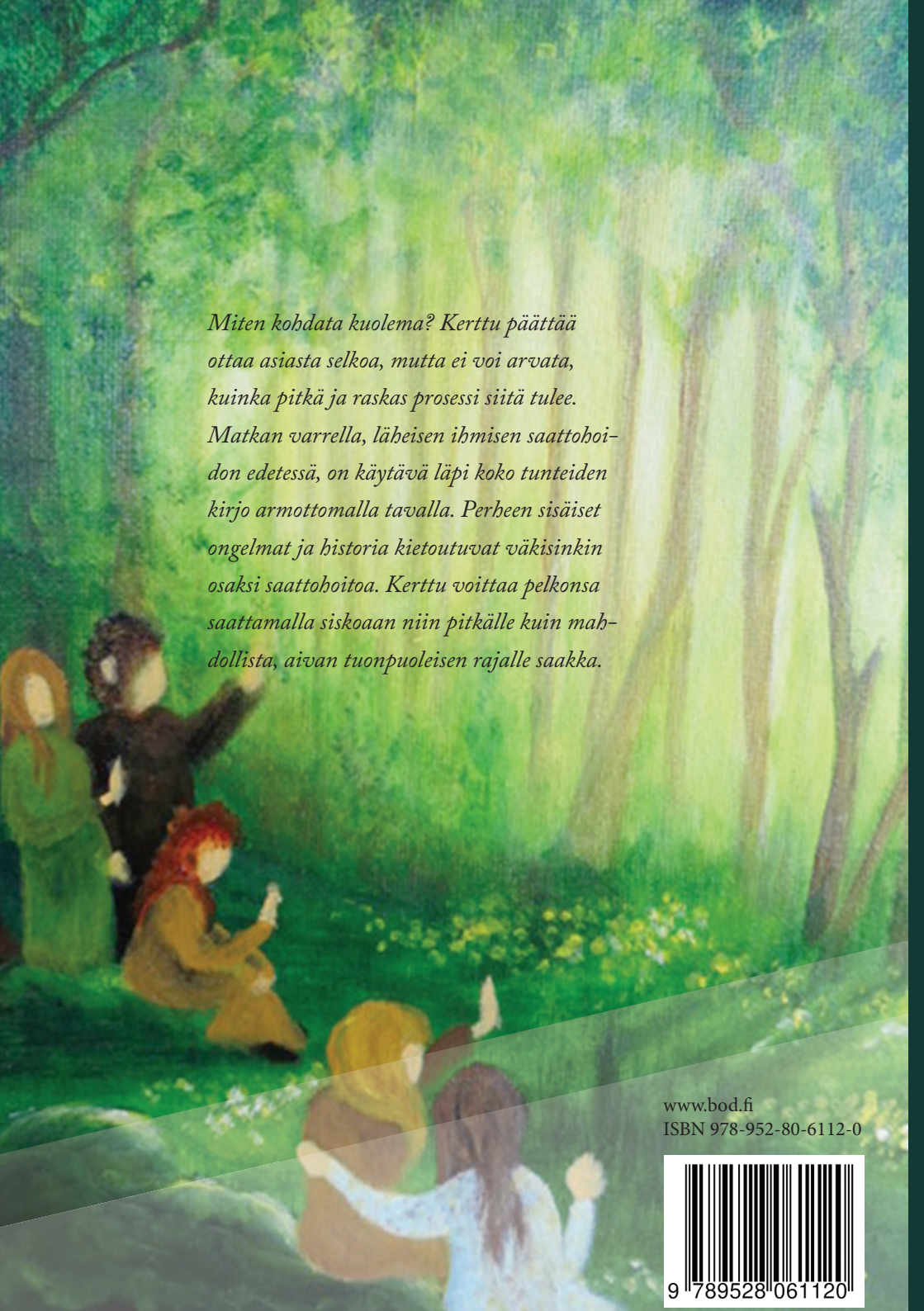
— Älähän nyt, kyllä sieltä etsitään, on vahtimestarit ja kaikki, rauhoittelen Ritvan jälkeen toiseksi vanhinta sisartani.

— Niin, mutta se hoitaja sanoi, ettei Ritva ehkä tunnista meitä sisaruksia enää koskaan, miten tämä muuttui näin rajusti? Ovat etsimässä parhaillaan.

Juttelemme vielä jonkin aikaa, ja koetamme päästä selvyteen tilanteesta. Asia ei ole helppo meille kenellekään, mutta olemme sisaruksina oppineet jakamaan niin ilot kuin surut perheessämme.

Tulen puhelusta levottomaksi. Kävelen edestakaisin ja vääntelen käsiäni tuskaisena. Yritän soittaa mieheni työpaikalle, mutta en saa sieltä ketään kiinni ja puhelu katkeaa omituisesti. Pyöritän nopeasti numerolevyä, soitan nuorimmalle sisarelleni. Matleenan ääni on kiihkeä:

— Nyt on löydetty. Oli ollut harhailemassa toisen osaston käytävällä, etsinyt kotia kai. Hoitajat laittaneet osaston numeron

*Miten kohdata kuolema? Kerttu päättää
ottaa asiasta selkoa, mutta ei voi arvata,
kuinka pitkä ja raskas prosessi siitä tulee.
Matkan varrella, läheisen ihmisen saattohoi-
don edetessä, on käytävä läpi koko tunteiden
kirjo armottomalla tavalla. Perheen sisäiset
ongelmat ja historia kietoutuvat väkisinkin
osaksi saattohoitoa. Kerttu voittaa pelkonsa
saattamalla siskoaan niin pitkälle kuin mah-
dollista, aivan tuonpuoleisen rajalle saakka.*

www.bod.fi
ISBN 978-952-80-6112-0

9 789528 061120